Käkikello on ehkä Schwarzwaldin tunnetuin asia.

Käkikello kutsuu Schwarzwaldiin

11.2.2024 6.30

Schwarzwald, Mustametsä, on monille tuttu Grimmin sadusta *Hannu ja Kerttu*. Punahilkkakin saattaa olla sieltä. Tämä Lounais-Saksan kolkka

on Saksan suosituimpia matkailualueita.

Schwarzwaldin metsissä kuuset, pihdat ja männyt humisevat edelleen, vaikka ilmastonmuutos näkyy puissa täällä Euroopan isojen jokien lähteilläkin. Hannulle ja Kertulle metsä oli pelottava ja synkkä; tänäänkin Schwarzwaldin alueesta kaksi kolmannesta on metsiä. Kun roomalaiset tulivat aikoinaan tänne, he nimesivät alueen Silva Negraksi, mustaksi metsäksi, luoksepääsemättömäksi. Pohjoisesta etelään alue on 150 kilometriä, leveydeltään vähemmän.

Schwarzwaldin sydämessä Schönwaldin kylässä on vain parituhatta asukasta. Seutu on ikivanhaa kulttuurimaisemaa, josta on iät ja ajat kuljettu polkuja lähikyliin ja laaksosta toiseen. Tänään nämä reitit on tarkoitettu turisteille ja vaeltajille, hyvin merkittyinä, täydellisine karttoineen, vaativuusasteineen ja minuuttimäärineen. Osa vaelluksista on kuitenkin vaativia, joten minuutit kartalla eivät välttämättä kerro kaikkea huonokuntoiselle. Jos uupuu, voi toki hengähtää ja juoda kirkkaasta purosta siemauksen. Täällä purosta ja lähteestä voi juoda kuten Suomessa, ja täältähän lähtevät niin Reinjoki kuin Tonavakin.

Alueen matkailuyrittäjät ovat helpottaneet matkailijan ja vaeltajan elämää tarjoamalla kaikille majoittujille vapaat liput paikallisbusseihin ja -juniin. Jos väsähtää kesken vaelluksen metsässä, on helppo ottaa bussi kotikylään tai kun kävelee kauemmas, juna tuo takaisin lähemmäs, josta voi ottaa bussin kotiin. Kartalta täällä ei eksy.

Läheisessä Tribergin kaupungissa on 4 800 asukasta, Schonachin kylässä 4 000. Monet talviurheilun ystävät saattavat muistaa Schonachin talviurheilukisat kuten mäenlaskun; Schonachissa on kolme hyppyrimäkeä.

Tribergissä on Saksan korkein vesiputous. Kuljemme sinne Schönwaldin kylästä niittyjen ja metsien halki parissa tunnissa. Tribergiin laskeudutaan jyrkästi putouksen vierellä 160 metriä alemmas. Oravat ovat tuttavallisia, ja vastaan kävelevät vaeltajat tervehtivät minkä huohotukseltaan pystyvät. Saksan kylissä tervehditään aina vastaantulevia, mikä suomalaisenkin on syytä nopeasti opetella.

Tribergin mainioin nähtävyys on alueen museo. Se esittelee kaiken, mikä Schwarzwaldista on syytä tietää, kansanperinteen ja -puvut, tietenkin sadat käkikellot, mekaanisen musiikin instrumentit, muut kellot ja rautateiden historian. Musiikki-instrumenteista osan saa soimaan kolikoilla. Kolikolla saa toiminaan myös rautatien, jos ei ole ollut aikaa ajaa itse tunneleiden läpi paikallisia ratoja pitkin. Kahvilassa tarjotaan tietenkin Schwarzwaldin omaa kirsikkakakkua.

Käkikello saattaa olla Schwarzwaldin tunnetuin asia. Perinne on 1600-luvulta, mutta seuraavalla vuosisadalla kellojen valmistus oli jo teollisuutta, joskin meidän tuntemamme käki tuli ulos kukkumaan kellosta vasta 1800-luvulla. Talvi-iltojen ratoksi syntynyt harrastus oli pian tärkeä elinkeino, ja käkikellojen myyjät alkoivat kiertää eri puolilla maata ja sittemmin myös Eurooppaa. Suomeenkin käkikelloja ostettiin - ja kerran tunnissa herättämään. Jo vuonna 1850 läheiseen Furtwangeniin perustettiin kellokoulu, ja nyt kylässä on käkikellomuseo.

Toinen tunnettu asia Schwarzwaldissa on heidän kakkunsa. Se lienee yhtä tunnettu kuin ilmakuivattu rasvainen kinkku. Kakussa on kolme kerrosta, siinä on suklaata ja mantelia, kermaa, happamia kirsikoita ja tietenkin kirsikkaviinaa kostukkeena.
Kinkulle on oma juhlansa keväällä, mutta niin kakkua kuin kinkkuakin nautitaan ympäri vuoden ja tyrkytetään etenkin turistille.

Ihminen, turistikaan, ei elä pelkästään vaeltamisesta, vaan kaipaa välillä sivistyksen pariin isompaan kaupunkiin. Freiburg im Breslau on yli 200 000 asukkaan kaupunki lähellä Ranskan rajaa. Freiburg on myös viinikaupunki, koska kaupungin rajojen sisälläkin on satoja hehtaareja viinitarhoja. Opiskelijoitakin on 20 000.

Viime sodassa Freiburgin 1300- ja 1400 -lukujen talot kokivat kovia; melkein koko Vanhakaupunki pommitettiin parissakymmenessä minuutissa vuonna 1944. Nyt moni noista taloista seisoo kuitenkin entisen näköisenä. Talojen seinistä luettavista teksteistä ei osaa silti sanoa, mikä on säilynyt ja mikä on uudelleen rakennettu. Fischerau eli entisten kalastajien alue kanavineen on tänäänkin rauhoittava keidas kaupungin keskustassa.

Tuomiokirkon ympärillä on elävä tori. Kyselemme toisiltamme, onko tämä Saksa eri EU:n jäsen kuin Suomi, koska täällä saa myydä torillakin mitä tahansa, viinistä ihastuttavaan makkaraan ja muihin paikallisiin tuotteisiin, viranomaisen puuttumatta. Ranskan ja Etelä-Euroopan toreja kolunneena pitää todeta, että Suomi on se, joka tässä suhteessa kuulunee eri Eurooppaan.

Upeat laaksot, metsät, niityt ja vuoret kutsuvat vaeltamaan.

Lounainen Saksa on maan parasta viinialuetta. Vierailemme Kaiserstuhlin alueella **Rainer Probstin** perheyrityksessä, Weingut Probstissa. Viinitilalla on viinitarhoja kymmenen hehtaaria, joten se täkäläisittäin on melko pieni toimija. Achkarren kylä on kuitenkin tunnettu: tänä vuonna se viettää 950-vuotisjuhliaan. Viinitarhat sijaitsevat entisellä vulkaanisella eli tulivuorialueella, ja paikka on Saksan lämpimin. Siksi täältä tulee laadukas valkoviini kuten Riezling, hapokas, säilyvä, ja joka sopii myös meille pohjoismaisiin ruokiimme.

Matkatoverit ovat otettuja vierailtuaan viinikellarissa ja tilaavat oitis muutaman laatikollisen Suomeen. Omistajan poika **Pius Probst** vakuuttaa, että lähettifirma tuo ne kotiovelle viikon sisällä. Yksi viinitilan viineistä on hänen nimellään, kuten kahden muun lapsen nimellä on omansa. Paras viini on tietenkin valkoviiniä. Lähetys Suomeen jäi kuitenkin kuulemma kyläjuhlan jalkoihin, mutta on kyllä tulossa juhlahumun laannuttua.

Suomesta järjestetään Schwarzwaldiin vaellusmatkoja, jotka sopivat kaiken kuntoisille. Vaellusten vaikeusaste on 2+ asteikolla 1-5. Vuorilla, metsissä ja laaksoissa ei tarvitse rehkiä, ellei halua. Eteläisen Saksan hinnat puolestaan sopivat ravintoloissa ja majataloissa kaikille Suomen tasoon tottuneille.

Schönwaldin kylän Adlerschanzin majatalossa on vain kymmenen huonetta. Talo tarjoaa melkein viiden tähden hotellin tasoisen aamiaisen ja päivällisen, muun ajan vieraat ovat yleensä vuorilla, kylissä, metsissä ja lähikaupungeissa.

Omistajat **Bernhard** ja **Silvia Löffler** ovat viimeiseen saakka asiakkaiden palveluksessa, isäntä tekee ruoat itse, ja vain illallisella on apuvoimaa. Schwarzwaldin kakku tekee kauppansa jälkiruokana, eikä kannata unohtaa kirsikkaviinaakaan, Kirschwasseria. Onhan majatalonn terassilla aurinkovarjossakin mainosteksti: "Kunnon ryyppy, parempi elämä."

10 parasta asiaa Schwarzwaldista

1. SCHWARZWALDIN KAKKU

Kirsikkakakku, johon törmää jokaisessa kahvilassa. Se on tietenkin kostutettu kirsikkaviinalla.

2. SCHWARZWALD-MUSEO

Tribergin pikkukaupungissa toimiva monipuolinen museo, joka esittelee kaiken tarpeellisen kansanpuvuista mekaanisen musiikin instrumentteihin ja tietenkin käkikelloihin.

3. METSÄ

Muistamme lapsuudesta sadun Hannu ja Kerttu ja tämän Grimmin veljesten kertoman uhkaavan tarinan synkästä metsästä ja noita-akasta. Kuusi- ja pihtametsät ovat edelleen parasta maisemaa Schwarzwaldissa, Mustassametsässä. Vaeltaminen on suosittua hyvin merkittyjä polkuja pitkin.

4. KÄKIKELLO

Käkikelloja alettiin tehdä Schwarzwaldissa jo 1600-luvulla, kun talvella lumikinosten takana ei ollut muutakaan puuhaa. Maailman suurimmat kellot ovat täällä nyt talon kokoisia.

5. VESIPUTOUS

Saksan korkein vesiputous on Tribergin kylän yläpuolella. Jalkojen vuoksi kannattaa seurata putousta alavirtaan, putous on 160 metriä. Joulun aikaan koko seutu kylpee 750 000 lampun valossa.

6. FREIBURG

Alueen kiinnostava kaupunki on Freiburg, yli 200 000 asukkaan yliopistollinen ja historiallinen keskus. Freiburg on myös viinikaupunki, satojen hehtaarien viinitarhat alkavat jo kaupungin sisältä.

7. GASTHAUS

Pienet Landhauset ovat majapaikkoja kylissä ja Gasthauset hieman isommissa paikoissa. Ne ovat usein yhden perheen omistamia. Parhaimmillaan asut kuin kotonasi - paitsi että ruoka on parempaa.

8. VIINI

Alueesta ei voi puhua ilman viiniä. Esimerkiksi Riezling tunnetaan jo 1400-luvulta, ja edelleen se on ehdottomasti arvostetuin Saksan viineistä.

9. KIRSCHWASSER

Jos vaeltaa kauas ja väsymys painaa, juna tuo lähemmäksi bussipysäkkiä.

Mitäpä olisi Saksa ilman olutta ja maa ilman Kirschwasseria, tuhtia kirsikkaviinaa, alunperin Schwarzwaldista? Hintakin on aina kohtuullinen, onhan ravintolamitta kerrallaan vain 2 cl.

10. "MEHR TRINKEN, BESSER LEBEN"

Tätä ei oikein uskalla sanoa Suomessa. Mainoksessa viitataan kuitenkin oluen myönteisiin vaikutuksiin - esimerkiksi palautumisessa koko päivän kestäneen luontovaelluksen jälkeen.

FAKTAT SCHWARZWALD

Missä
Saksan lounaiskulmassa Baden-Württembergin osavaltiossa.

Mitä
Metsiä, kukkuloita ja laaksoja, Saksan vanhimpia matkailukohteita.

Miksi
Roomalaiset nimittivät alueen Mustaksimetsäksi, Silva Negra, luoksepääsemätön.

Tuttu
Tunnetaan muun muassa käkikelloistaan.

Makuja
Schwarzwaldin kakku, Schwarzwaldin kinkku, viinit.

Matkoja Suomesta
Esimerkiksi Matkamieli Oy järjestää vaellusmatkoja. Lähin lentokenttä Zürich Sveitsissä.

www.schwarzwald-tourismus.info

Schwarzwaldin vettä voi ottaa suoraan juomapulloon.

Viini kypsyy tynnyrissä.

Vaeltajat tauolla luonnon helmassa.

Olutlasillinen maistuu vaelluksen päätteeksi.

Schwarzwaldinkakku kostutetaan kirsikkaviinalla.